

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри іноземної
філології, українознавства та
соціально-правових дисциплін
Протокол № 1 від 01.09.2022 р.
Завідувач кафедри
_____ *С. А.* Остапенко

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
«ТЕРМІНОЛОГІЯ»

Ступінь: бакалавр

Кількість кредитів ECTS 5

Розробник: Воробйова Л. В., к.п.н.

2022 – 2023 навчальний рік

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни
Обов'язкова / вибіркова дисципліна	вибіркова
Семестр	весняний
Кількість кредитів	5
Загальна кількість годин	150
Кількість змістових модулів	2
Лекції, годин	16
Практичні/ семінарські, годин	48
Лабораторні, годин	
Самостійна робота, годин	86
Тижневих годин для денної форми навчання:	
аудиторних	4
самостійної роботи студента	5,4
Вид контролю	залік

2. Мета та завдання дисципліни

Мета – сформувати мовно-термінологічну компетенцію майбутнього фахівця, навчити укладати науково-технічні, навчальні, довідкові тексти з урахуванням особливостей історичного формування й сучасного стану термінології як підсистеми англійської та німецької літературної мови.

Завдання:

провести аналіз термінологічної лексики; виявити закономірності основних етапів становлення і розвитку галузевих терміносистем і термінознавства; ознайомити студента з історією формування науково-технічної термінології в контексті розвитку європейських терміносистем у ХІХ-ХХІ ст.; виявити характеристики та основні чинники розвитку, напрямів і змісту, доцільності використання й удосконалення термінологічної лексики; сформувати практичні вміння та навички укладання різножанрових наукових текстів; надати студентам знання, необхідні для вільного орієнтування в основних поняттях та визначеннях, які застосовуються в термінології; ознайомити студентів з основними типами, способами творення, структурно-семантичними особливостями, стилістичними та соціолінгвістичними функціями сучасних термінів; навчити студентів користуватися основними прийомами перекладу термінів у фахових та нефахових текстах.

Предмет – термінологічна система української, англійської та німецької мов

Зміст дисципліни розкривається в темах:

Тема 1. Нарис проблематики

Тема 2. Термін як одиниця терміносистеми
Термінологічне плагування в Україні
особливості стиля літератури металургійної галузі

Тема 4. Структурно-семантичні особливості термінів

Тема 5. Шляхи виникнення термінів

Тема 6. Основні прийоми перекладу термінів

Тема 7. Передача власних імен та назв при перекладі

Тема 8. Мовні паралелі та проблема "хибних друзів перекладача"

Тема 9. Термін у художньому тексті: особливості функціонування та перекладу

Опанування дисципліни дозволяє забезпечити:

1) формування:

– інтегральної компетентності:

здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов;

– загальних програмних компетентностей:

здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань;

здатність учитися і оволодівати сучасними знаннями;

здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел;

уміння виявляти, ставити та вирішувати проблему;

здатність працювати в команді та автономно;

здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово

здатність спілкуватися іноземною мовою;

здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;

здатність проведення досліджень на належному рівні;

– фахових програмних компетентностей:

здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні;

здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов, що вивчаються;

здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних фактів, інтерпретації та перекладу тексту;

усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами;

здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань;

усвідомлення науково-технічної термінології та вміння застосовувати її у процесі перекладу;

здатність здійснювати перекладознавчий аналіз текстів різних стилів і жанрів;

здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення;

здатність здійснювати перекладацьку діяльність різних видів;

здатність аналізувати та розуміти ситуацію на ринку перекладацьких послуг з урахуванням вимог до роботи перекладача, професійного стандарту;

2) досягнення програмних результатів навчання:

ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати;

організовувати процес свого навчання й самоосвіти;

використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності;

розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів;

знати й розуміти систему мов, що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності;

знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній й діяльності;

знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами;

аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють;

забезпечення міжмовної та міжкультурної усної та письмової комунікації та міжмовного і міжкультурного обміну інформацією в різних галузях шляхом перекладу різноманітних за змістом та жанром текстів іноземною (іноземними) та українською мовами;

здійснювати перекладознавчий аналіз текстів різних стилів і жанрів;

знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності;

збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання;

володіти науково-технічною термінологією та адекватно застосовувати її у процесі перекладу;

мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах;

знання ролі перекладача та принципів професійної діяльності; володіння прийомами забезпечення якості перекладу (вичитування, критичне оцінювання, редагування, зворотний переклад);

аналізувати та розуміти та ситуацію на ринку перекладацьких послуг з урахуванням вимог до роботи перекладача, професійного стандарту

2) набуття **результатів навчання** (згідно Дублінських дескрипторів):

– **знання:**

основних етапів розвитку галузевих терміносистем і термінознавства;
історичних традицій розвитку термінознавства;
структурно-семантичних особливостей термінів
способів утворення текмінів;
способів перекладу термінів.

– **уміння/навички:**

виявляти лексико-семантичні особливості термінів української мови;
розрізняти особливості різних термінологічних жанрів;
добирати матеріал для наукового, навчального, термінографічного тексту;
користуватися основними прийомами перекладу термінів у фахових та нефахових текстах;

формуванню науковий, науково-популярний, навчальний, лексикографічний текст.

– **комунікація:**

використовувати набуті знання в ході ведення дискусій з проблемних питань означеної наукової сфери; бути підготовленим для фахової комунікації із представниками наукових кіл;

ефективно встановлювати і підтримувати комунікацію в навчальних ситуаціях, здійснювати чіткі та детальні повідомлення на різні теми, аргументувати свою позицію щодо обговорюваної проблеми; здійснювати двосторонній усний переклад;

– **відповідальність і автономія:**

вміти самостійно опрацьовувати матеріал, виконувати індивідуальні завдання означеної проблематики, бути відповідальним щодо постійного дотримання правил академічної доброчесності, виявляти самостійність і соціальну відповідальність при виконанні функціональних обов'язків;

належним чином поводити себе і реагувати у типових академічних, професійних, світських і повсякденного ситуаціях, а також знати правила взаємодії між людьми у різних ситуаціях.

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	усього	У тому числі			
		л	п/с	лаб	срс
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1: Термінологія: розвиток та перспектива. Дослідження системи термінів					
Тема 1. Нарис проблематики	10	1	4		5

Тема 2. Термін як одиниця терміносистеми	15	2	4		9
Тема 3. Термінологічне планування в Україні	15	1	4		10
Тема 4. Структурно-семантичні особливості термінів	20	2	6		12
Тема 5. Шляхи виникнення термінів	20	2	6		12
Разом за змістовим модулем 1	80	8	24		48
Змістовий модуль 2: Особливості перекладу термінів					
Тема 6. Основні прийоми перекладу термінів	20	2	6		12
Тема 7. Передача власних імен та назв при перекладі	15	2	6		7
Тема 8. Мовні паралелі та проблема "хибних друзів перекладача"	15	2	6		7
Тема 9. Термін у художньому тексті: особливості функціонування та перекладу	20	2	6		12
Разом за змістовим модулем 2	70	8	24		38
Усього годин	150	16	48		86

4. Теми семінарських/практичних/лабораторних занять

№ з/п	Вид та тема заняття	Кількість годин
1	Практичне заняття Нарис проблематики.	4
2	Практичне заняття Термін як одиниця терміносистеми: визначення та класифікація.	4
3	Практичне заняття Термінологічне планування в Україні.	4
4	Практичне заняття Структурно-семантичні особливості термінів.	6
5	Практичне заняття Шляхи виникнення термінів.	6
6	Практичне заняття Основні прийоми перекладу термінів.	6
7	Практичне заняття Передача власних імен та назв при перекладі.	6
8	Практичне заняття Мовні паралелі та проблема "хибних друзів перекладача".	6
9	Практичне заняття Термін у художньому тексті: особливості функціонування та перекладу.	4
10	Практичне заняття Захист проєктів	2
Всього		48

5. Розподіл балів, які отримують студенти

Вид контролю: залік

Відповідно до системи оцінювання знань студентів ДонНУЕТ рівень сформованості компетентностей студента визначається сумою балів, отриманих за результатами складання змістових модулів.

Оцінювання студентів протягом семестру (очна форма навчання)

№ теми практичного заняття	Аудиторна робота					Позааудиторна робота	Сума балів
	Тестові завдання	Виконання практичних завдань теми	Обговорення теоретичних питань теми	Індивідуальне завдання	ПМК	Завдання для самостійного виконання	
Змістовий модуль 1							
Тема 1		2					2
Тема 1.1		2				1	3
Тема 2		2				1	3
Тема 2.1		2				1	3
Тема 3		2				1	3
Тема 3.1		2		3		1	6
Тема 4		2				1	3
Тема 4.1		2				0,5	2,5
Тема 4.2		2				0,5	2,5
Тема 5		3				1	4
Тема 5.1		2				1	3
Тема 5.2		1					1
Разом змістовий модуль 1		24		3	10	9	46
Змістовий модуль 2							
Тема 6		2				1	3
Тема 6.1		2				1	3
Тема 6.2		2					2
Тема 7		2				1	3
Тема 7.1		2				1	3
Тема 7.2				3			3
Тема 8		2				1	3
Тема 8.1		2				1	3
Тема 8.2		2					2
Тема 9		3		3		1	7
Тема 9.1		2				1	3
Тема 10				8		1	9
Разом змістовий модуль 2		21		14	10	9	54
Разом							100

**Оцінювання студентів протягом семестру
(заочна форма навчання)**

Поточне тестування та самостійна робота				Сума в балах
Змістовий модуль 1	Індивідуальне завдання 1	Змістовий модуль 2	Індивідуальне завдання 2	100
20	30	20	30	

Загальне оцінювання результатів вивчення навчальної дисципліни

Для виставлення підсумкової оцінки визначається сума балів, отриманих за результатами складання змістових модулів. Оцінювання здійснюється за допомогою шкали оцінювання загальних результатів вивчення дисципліни (модулю).

Оцінка		
100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
35-59	FX	2, «незадовільно»
0-34	F	